

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-09871
Otsuse kuupäev 07.11.2025
Komisjoni koosseis Alar Urm

Tarbija
Kaupleja BB Finance OÜ (11306564)

Tarbija nõue Tarbija nõue on, et komisjon tuvastaks tarbijale kahju tekkimise seeläbi, et kaupleja on tarbijale laenu andnud (rikkudes vastutustundliku laenamise põhimõtteid) ja lisaks tuvastaks tarbija õiguse kahju hüvitamise nõue tasaarvestada laenu põhisumma tagasimaksmise kohustusega.

Resolutsioon:

1. Jätta avaldus rahuldamata.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

22.10.2023 sõlmis Tarbija Kauplejaga krediidilepingu 1500 eurot intressimääraga 41% aastas, krediidid kogukulu 3078.79 eurot.

Lepingu sõlmimise ajal oli Tarbija kuue kuu keskmine sissetulek 815.66 eurot (töötasu). Laenu saamise ajal oli Tarbija töötasu 658.04 eurot kuus. Lisaks saab Tarbija kahe alaealise lapse peretoetust 160 eurot kokku ja ühe lapse sotsiaaltoetust. Püsiva sissetulekuna tuleb siiski arvestada töötasu.

Tarbija iga kuu keskmised vältimatud kulud olid lepingu sõlmimise ajal 1795,07 eurot (sh varasem võlakoormus) so suuremad kui töötasu.

Kauplejal oli ligipääs Tarbija pangakonto andmetele.

BB Finance OÜ rikkus vastutustundliku laenamise põhimõtteid (VÕS § 403⁴ ja KAVS § 50 lg 4) ning laen anti isikule, kelle kontoväljavõtetest oli tuvastatav ilmne maksevõime puudumine, hasartmängukäitumine ning mitmed varasemad kiiralaenukohustused. Samuti ei küsitud krediidid andmise hetkel kontoväljavõtteid ega tuvastatud vältimatuid kulusid.

Lepingus on sätestatud, et krediit tagastatakse 60 kuu jooksul 60 võrdse osamaksena. Laenuandja koostatud maksegraafik (27.04.2025 seisuga) sisaldab vaid 55 osamakset, mis ei ole kooskõlas lepingus lubatuga.

Kaupleja ei ole esitanud ühtegi dokumentaalset tõendit selle kohta, et ta oleks hinnanud Tarbija maksevõimet (sissetulekud, kulud, kohustused).

Sellise hindamise puudumine on vastuolus VÕS § 403 lg 3, mille kohaselt peab krediidiandja ise ja objektiivselt hindama tarbija võimet võetud kohustusi täita.

Tarbija hinnangul ei ole Kaupleja pakutud kompromisettepanek proportsionaalne ega kajasta krediidiandja kohustuste rikkumist. Me ei saa nõustuda kompromissiga, mis legaliseeriks tagantjärele vastutustundetut laenamist.

Kaupleja seisukoht:

/väljavõte/

Kliendikaebuse menetlemisel peatas Kaupleja Tarbijaga sõlmitud ja võlgnevuse tõttu üles öeldud krediidilepingu edasised võlahaldus- ja menetlustoimingud ja maksekäsu kiirmenetluse avalduse esitamise kohtule.

Nõude omanikuks on jätkuvalt Kaupleja.

Arvestades Tarbija väidetavat sõltuvushäiret otsustas Kaupleja 01.06.2025 saadud nõudeavalduse osaliselt rahuldada ning pakkus võimalust üksnes krediidi põhiosa ja seadusjärgse intressi tasumiseks.

Kui Tarbija sellest keeldus, tegi Kaupleja veel täiendava pakkumist, mille kohaselt Kaupleja oleks erandkorras tühistanud kõik Krediidilepingu alusel arvestatud kõrvalnõuded, sh eelnevas kompromisspakkumises sisaldunud seadusjärgse intressi. Tarbija keeldus.

Tarbija maksevõime hindamine toimus vastavalt Krediidiandja sise-eeskirja (Lisa 4) lisas 41 ja 42 kirjeldatud krediidivõimelisuse hindamise meetodikale. Seda, kas vajalik oli pangakonto väljavõtte esitamine või mitte, oli Krediidiandja reguleerinud enda siseeeskirja lisa 4 punktis 9. Sise-eeskirja kehtestamisel oli Krediidiandja lähtunud kehtinud õigusaktidest ning Finantsinspektsiooni juhistest. Kooskõlas krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (KAVS) § 94 lõike 1 punktiga 3 edastas Krediidiandja oma siseeeskirjad tutvumiseks ka Finantsinspektsioonile.

Oluline on märkida, et Eesti õigus ei kohusta krediidiandjaid küsima tarbijalt tema krediidivõimelisuse hindamiseks pangakonto väljavõtet kõikvõimalikel juhtudel. Krediidiandjatel lasuvad uurimiskohustused võivad eelkõige väiksemate krediidisummade korral osutada ebaproportsionaalseks ja põrkuda isikuandmete kaitsmiseks kehtestatud reeglitega. Ülemäärane andmetöötlus ei ole tarbijate ega krediidiandjate huvides. Iga täiendav andmeliik või andmetöötlustoiming eeldab õiguslikku alust ja mitmeid lisategevusi, seejuures peavad vastutavad andmetöötajad tagama andmete kvaliteedi ja ajakohasuse.

Kaupleja esitab oma hoolsuskohustuse tõendamiseks väljavõtte Tarbija krediiditoimikust, milles on näha Tarbija krediidivõimelisuse hindamise analüüsi detailsemad tulemused.

Tarbija esitas Krediidiandjale info, et tema igakuine netosissetulek on 1200 eurot ja igakuised kohustused 350 eurot. Krediiditaotluse esitamisel ja lepingu allkirjastamisel kinnitas Tarbija esitatud andmete õigsust. Sõlmitud lepingu esilehel nähtub Tarbija kinnitus, mille kohaselt tema poolt esitatud andmed on tõesed ja täielikud, leping vastab tema vajadustele ja finantsolukorrale ning talle ei ole teada ühtki asjaolu, mis võiks mõjutada tema võimet täita lepinguga võetud kohustusi.

Käesoleval juhul oli taotletav krediidisumma/krediidilimiit väiksem kui 2000 eurot ning Tarbija sissetulekud olid tõendatavad Maksu- ja Tolliameti andmete alusel, s.t pangakonto väljavõtet ei olnud vaja esitada.

Krediidiandja kontrollis Tarbija ülalpeetavate arvu päringuga Rahvastikuregistrisse (Lisa 5, lk 2).

Rahvastikuregistri andmetel oli Tarbijal kaks ülalpeetavat ning muudele kuludele lisati ka ülalpeetavate kulud summas 99 eurot.

Krediidiandja oli sise-eeskirjas kehtestanud miinimummäära püsikuludele, mis arvutati Krediidiandja analüütikal põhineva valemi alusel:

Igakuised regulaarsed kulud = netosissetulek * 0,204 + 157,32 eurot + ülalpeetavate kulu.

Tarbija on esitanud Krediidiandjale ebaõigeid andmeid ja kinnitusi oma finantsseisundi kohta.

Krediidiandja on jätkuvalt nõus tühistama kõik Krediidilepinguga seotud kõrvalnõuded ja teeb ettepaneku, et Tarbija maksab üksnes Krediidilepingu järgse krediidi põhiosa jäägi, arvestades seniste väljamaksete ja tagasimaksete vahet. Sellest tulenevalt ootame Tarbijalt Krediidilepingu järgsete kohustuste täitmiseks laekumist summas 559,56 eurot, mille palume tasuda viivitamatult BB Finance OÜ kontole

Komisjoni põhjendus:

Pooled on sõlminud laenulepingu. Vaidlust ei ole selles, et tarbija on laenusumma kätte saanud.

Tarbija nõue on, et komisjon tuvastaks tarbijale kahju tekkimise seeläbi, et kaupleja on tarbijale laenu andnud (rikkudes vastutustundliku laenamise põhimõtteid) ja lisaks tuvastaks tarbija õiguse kahju hüvitamise nõue tasaarvestada laenu põhisumma tagasimaksmise kohustusega.

Kahju hüvitamise eesmärk on vastavalt VÕS § 127 lg 1 kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud. Avalduse kohaselt kaupleja rikkumine seisnes kokkuvõtvalt selles, et tarbijale anti laenu. Tarbija leiab, et laenu tagasimaksmise kohustus on seadusevastane, kui tarbijale antud laenu ei oleks üldse pidanud andma.

VÕS § 127 lg 1 eeldab kannatanu varalise olukorra halvenemist. Arvestades, et koos laenu tagasimaksmise kohustusega sai tarbija laenu, ei tekita laenu saamine selle tagasimaksmise kohustuse kaudu kahju. Kahju hüvitamise peamine eesmärk on restitutsioon. Laenu andmine ei tekita laenusaaajale kahju. Tarbija ei ole kahju tekkimise asjaolusid esitanud ega tõendanud, samuti

puudub teave väidetava tekkinud kahju suuruse kohta. Kui seaduserikkumise tõttu oli sõlmitud laenuleping tühine, siis tuleb pooltel saadu tagastada, sealjuures tuleb tagastada ka saadud laenu põhisumma. Antud vaidluses ei ole küsimus kõrvalkohustuste täitmisel, kaupleja on nõustunud nende osas nõudest loobuma.

Tarbija heidab kauplejale ette VÕS § 403⁴ ja KAVS § 50 lg 4 rikkumist. Kui jaatada antud normide rikkumist, oleks sellel õigusaktides sätestatud tagajärjed, ehk võimalus, et tarbija vabaneb laenulepingu kõrvalkohustuste täitmisest või osutub leping seadusevastaseks ja tühiseks. Kui sõlmitud lepingul ei ole õiguslikke tagajärgi, siis tuleb aluselt saadu tagastada. Tarbijal ei saanud seeläbi, et kaupleja andis tarbijale üle laenusumma, kahju.

Eesitatu põhjal ei ole kaupleja tarbijale kahju tekitanud (VÕS § 115) ja tarbijal ei ole alust esitada kaupleja vastu kahju hüvitamise nõuet (VÕS § 101 lg 1 p 3) ega seda tasaarvestada sõlmitud lepingu alusel tekkinud laenu põhisumma tagastamise kohutusega.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

/allkirjastatud digitaalselt/